

Executive Summary

BFL has been categorized as a Category B project, as the potential adverse environmental and social impacts on population within the Protected Areas or those living around who depend on the PA for their livelihoods or environmentally important areas are site-specific, reversible and can be readily mitigated.

Therefore, to ensure that all BFL funded projects and programs are environmentally and socially sustainable as well as in line with BFL's policies and guidelines, an Environmental and Social Management Plan (ESMP) involving stakeholder participation and timely public disclosure is required.

An Environmental and Social Management Plan (ESMP) for Bumdeling Wildlife Sanctuary, describes mitigation measures/good practices at activity level which are required as per the screening protocol. All the screened activities which has potential risks to environment and social management have to prepare ESMP which include environment management and mitigation plans during pre-activity, activity implementation and closing phases. Hence, it contains description of the detailed actions including communities, roles, communication and reporting and monitoring processes required as part of the implementation. In order to ensure that the issues of all stakeholders are taken into account, it includes a stakeholder engagement plan. The plan includes identification of stakeholders, method of engagement, timing and logistics. It is a requirement for all parks and biological corridors to keep record, reporting, review, auditing and update ESMP yearly as per the planned activities.

The activities that required ESMPs for the year 2024 under Bumdeling Wildlife Sanctuary are:

1. Improvement of alpine meadows
2. Improvement of waterholes (Initiate restoration of the Tsadi Latsho (Lake))

བཀོད་ཁྱབ་བཅུད་དོན།

འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཀྱི་ཚེ་སློག་མ་དུལ་འདི་མཐའ་འཁོར་གནས་སྐྱབས་དང་མི་སྡེ་འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་གྱི་དབྱེ་ཁག་ ཁ་བ་(Category B) རྣམས་ལུ་ཚུད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ལས་འགུལ་འདི་ལས་བརྟེན་ཏེ་སྤྱད་སློབ་ས་ཁོངས་ནང་སྤོང་མིའི་མི་སེར་དང་ ཡང་ན་ སྤྱད་སློབ་ས་ཁོངས་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་ཏེ་འཚོ་བ་སྤྱད་སློབ་ས་ཁོངས་ལུ་བརྟེན་སྤོང་མིའི་མི་སེར་ ཡང་ན་ གལ་ཅན་གྱི་མཐའ་སྐོར་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་ས་ཁོངས་ཚུ་ལུ་གཞོན་པ་འབྱུང་ནིའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་དང་ གལ་སྲིད་གཞོན་པ་འབྱུང་པ་ཅེན་ གཞོན་ཉེན་ཚུ་དམིགས་གསལ་ས་གནས་ནང་རྒྱུང་མ་ཅིག་འབྱུང་ནི་དང་ གཞོན་ཉེན་མར་ལབ་རྒྱབ་ནི་དང་ ཚུ་མེད་ཡང་གཏང་ཚུགས་པ་ཡིན།

དེ་འབད་མ་ལས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཀྱི་ཚེ་སློག་མ་དུལ་ཐོག་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ཡོད་པའི་ལས་འགུལ་དང་ལས་ལྟ་ཚུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྐྱབས་དང་ མི་སྡེ་གཉེས་ལུ་ཡུན་བརྟེན་གྱི་ཕན་པ་ཡོད་པ་བཟོ་བ་གི་མ་ཚད་ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཀྱི་ཚེ་སློག་མ་དུལ་གྱི་སྤྱི་དབུས་ལམ་སྟོན་དང་འབྲེལ་ཐབས་ལུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྐྱབས་དང་མི་སྡེ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་དགོས་དེ་ མི་དམངས་ཤོས་བསྟན་དང་ ཏུས་དང་ཏུས་ལུ་མི་དམངས་ལུ་གསང་བ་བཤམ་ནི་འདི་དགོས་ཡིན།

རང་བཞིན་གནས་སྐྱབས་དང་མི་སྡེ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ སློབ་ཀྱི་དང་སློག་ཚགས་རྒྱན་ལམ་ཚུ་ནང་ལས་སྣ་ཚུ་འབད་བའི་སྐབས་ ཐབས་ལམ་དང་བཟང་སྤྱོད་ཚུ་གསལ་སྟོན་འབད་མ་ཡིན་པ་དང་ འདི་ཡང་ལས་སྤེལ་གདམ་སེལ་ལུ་གསལ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཡིན། གདམ་སེལ་འབད་ཡོད་པའི་ལས་སྣ་གི་ནང་ལས་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྐྱབས་དང་མི་སྡེ་ལུ་གཞོན་ཉེན་ཡོད་པའི་ལས་སྣ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྐྱབས་དང་མི་སྡེ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བཟོ་དགོ། འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ལས་སྣ་འགོ་མ་བཅུགས་པའི་ཉེ་མ་གཞི་བཅུགས་འབད་བའི་སྐབས་དང་མཚུག་བསྟུམ་དུ་ལུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྐྱབས་འཛིན་སྐྱོང་དང་གཞོན་ཉེན་མར་ལབ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་བཅུགས་དགོས་ཡིན།

དེ་འབད་མ་ལས་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ལས་སྣ་ མི་སྡེ་ ལུ་འགན། བཅུ་སྤོང་དང་སྟན་ལུ། དེ་ལས་ལྷ་རྟོག་ལམ་ལུ་གསལ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་འགུལ་བཤམ་ཁ་གསལ་ཚུ་དགོས་ཡིན། འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ལུ་ གལ་གཏོགས་འབད་དགོ་པའི་ཁེ་གུང་ཡོད་མི་ཚུ་གི་ཉོག་བཤམ་ཚུ་ཚུད་དགོ་པའི་ཁར་ ཁེ་གུང་ཡོད་པའི་མི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་གལ་གཏོགས་འཆར་གཞི་དགོ། གལ་གཏོགས་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ཁེ་གུང་ཡོད་མི་དོས་འཛིན་འབད་ནི་དང་གལ་གཏོགས་འབད་ནིའི་ལམ་ལུ་གསལ་ དེ་ལས་གལ་གཏོགས་ཀྱི་ཏུས་ཚུ་དང་བཅའ་སྲིག་ཚུ་ཚུད་དགོས་ཡིན། སློབ་ཀྱི་དང་སློག་ཚགས་རྒྱན་ལམ་ཚུ་ཚུ་ལོ་ཚད་ཚུ་གི་མཆར་གཞི་ལས་སྣ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ དུན་ཐོ་དང་སྟན་ལུ། བསྐྱར་ཞིབ། ཚེས་དབྱུད་འབད་ནི། དེ་ལས་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྐྱབས་དང་མི་སྡེ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ལོ་བསྟར་བཞིན་ཏུ་ཏུས་མཐུན་བཟོ་དགོས་ཡིན།

བཅའ་སྲིག་སློབ་ཀྱི་དུགས་སྤྱད་སློབ་ས་ཁོངས་ཀྱི་དོན་ལུ་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ རང་མཐའ་འཁོར་གནས་སྐྱབས་དང་མི་སྡེ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་དགོས་ཡོད་པའི་ལས་སྣ་ཚུ་ཡང་།

- ༡༽ ཤིང་ཕལ། ལཱུ་ དང་ ཐང་ཚེན་མོའི་ ས་ཁ་མཐོ་སའི་ རྩ་ཐང་ཚུ་ ལེགས་བཅོས་འབད་ནི་དང་།
- ༢༽ ཚའི་སྤངས་སླ་མཚོ་ལེགས་བཅོས་འབད་ནི་ རྩ་ མཐོ་མེ། །